

1 Timoti

Nalobulat napisulan na-və^{ha-sual-an}

aPol totesi van hən aTimoti

Ase itos nalobulat napisulan egai?

APol itosi.

APol itosi hən nəsa?

Nalobulat napisulan egai ikel mai aTimoti napisal hən behusuri hən bigol nauman totibau san.

APol itosi van hən ase?

APol itos nalobulat napisulan egai van hən nəmantuhmar sua tovi tarhət san len nauman, nahəsan aTimoti.

APol itos nalobulat napisulan egai ηais mai len naut a be?

Itosi van hən aTimoti pəpadan hən nasihau tovi A.D. 65 nəboη totoh len naut a Masetonia.

- 1) APol ikel na-ke-ivoi-an mai aTimoti (1.1-2)
- 2) Nəpusanan husur alat siYesu mai alat lotoil a nño silat siYesu (1.3–3.13)
- 3) Nəmauran seTimoti timasvusan nanoran (3.14–4.5)
- 4) Nəvanuan gail limasləboi ləberis nəvide se-Timoti hən ləbigol husuri (4.6–6.21)

Na-ke-ivoi-an van hən aTimoti

¹ Ginau, aPol, nutos nalobulat napisulan egai. Novi ahai pispisul sua siYesu Kristo bathut nakelean siGot, aGot tolav kuv gidat dan nəsaan sidato, mai aYesu Kristo tovi nə-vatvat-viri-an sidato. ² Nutos napisulan egai van hən gaiug,

aTimoti, gotovi anatumgw kitin len nadəlomian.*
AGot teviol kəmas hən navoian mai gaiug, nəlon
titanjıs gaiug, mai gai tigol nəloñ tikad natəmat
tabtab; natgalenan tovoi legəm təban aGot Tata
mai aYesu Kristo, aMasta sidato.

Nauman seTimoti len naut a Efesus

³ Hum notokele mai gaiug, notonjır gaiug nəbon
notovi Masetonia ke, gitoh tin a Efesus* hən
gəbıkai tas galito, (alatenan dartoləboi galito), hən
ke salevusan nařusanan gəgəras am. ⁴ Kel řuli
van hən galit ke salinau masuř hən nəbol sakinin,
salihol kəmas husur nəbathuyah seJu gail husur
nəbathuyah galenan ləsavi natideh. Natgalenan
lugol ke lunau sořuer hənı řai be ləsagol nənauan
sivan ideh hən řehusur nauman siGot tovi len
nadəlomian. ⁵ Nokəmaianan hən datřepusan mōs
na-ləmas-buni-an togəm len nəlon toveveu mai
tomasil buni, mai nadəlomian, nagərasian tořuer.
⁶ Galevis luyar, lusab dan nařisal enan, lupair van
hən naholan kəmas. ⁷ Luke ləbėgəm vi hai řusan
hən nalo siMoses, ris lototətan hən nəsa lotokele
mai lotətan hən nəsa lotosor taltal ke tokitin.

⁸ Be datoləboii ke nalo ivoi, avan ideh řehusur
řinor hən naləřonian siGot. ⁹ Datoləboii am ke
nalo savi hən alat lotonor, avil ipat mōs alat
lotomətahuni mai alat ləsahusuri. Ipat mōs alat
ləsaləboi a Got mai alat lotosa. Ipat mōs alat
ləsalotlotu hən aGot mai alat ləsəkad nadəlomian.
Ipat mōs alat lotogol atəmalit o analit lotomat
mai alat lotogol avan ideh am lotomat. ¹⁰ Ipat

---

* **1:2:** Uman 16.1   * **1:3:** Efesus: 2Kor 1.8; Masetonia: 2Kor 1.16

m̄os alat lotogol naitian tosa, naulum̄an togol naitian mai naulum̄an, nap̄əhaʋut togol naitian mai nap̄əhaʋut, alat lotov̄ənoh nəvanuan h̄ən ʃeʃur h̄əni sum̄an naslev, nəvanuan nalibliboŋan gail, alat lotoliboŋ len nakotan mai avan ideh am, nəmauran san sahusur naʃusanan tokitin. ¹¹ Ale, naʃusanan tokitin inor h̄ən na-kel-uri-an tovoi h̄ən aGot nam̄ənas toyalyal sidato, gai tokel mai ginau tia ke numaskel uri.

Navoian siNasuʃ topat len aPol

¹² Nosipa vi t̄əban aYesu Kristo, aMasta sidato, tolav nədaŋan mai ginau, husur len nənauan san nudan lan, ale gai eriŋ ginau len nauman san. ¹³ Naut k̄əmas a m̄o nukel ke aYesu savi a Kristo aGot totabtabuh lan, mai nom̄ədas tabtab h̄ən alat lotohusur aYesu, mai novi nəvanuan napesəvaran; * aGot, nəlon itaŋis ginau husur not̄ətan h̄ən nəsa notogole mai nəsekad nadəlomian. ¹⁴ Len navoi-masuʃ-an san, aMasta sidato erub̄at nəsaan sagw dan ginau, ale eviol masuʃ h̄ən nadəlomian mai na-ləmas-buni-an topat len aKristo aYesu, mai ginau. ¹⁵ Nasoran egai evi nakitinan ale inor h̄ən nəvanuan ʃisi l̄əbedəlom buni, ke; aKristo aYesu egəm vi lan navile a pan h̄ən ʃilav kuv alat lotosa dan nəsaan salito, be ginau nusa v̄əsa səhor galit ʃisi. ¹⁶ Avil naut k̄əmas nusa maienan, aGot sagol nəpanismen tonor h̄ən ginau, be nəlon itaŋis ginau. Imaienan h̄ən ke, len ginau notosa səhor galit ʃisi, na-toh-m̄ədau-an tob̄əlav siYesu Kristo ʃiʃarʃar. Igole h̄ən ke alat l̄əbikad nadəlomian lan, l̄əbikad nəmauran vi sutuai, dereh lel̄əboi l̄əberis nəyalyalan

---

* **1:13:** Uman 8.3, 9.4-5

san len n̄esa togole len ginau. ¹⁷ Imaienan, n̄evanuan p̄isi limasputsan nah̄esan aGot mai kel ur natit p̄isi toyalyal, gai togole. Evi Nakiŋ vi sutuai, itoh vi sutuai, n̄evanuan p̄isi lod̄edas l̄əberisi mai gai s̄əb̄on ŋai evi aGot! Ganan.

¹⁸ Timoti, anatugw, nulav nakelean egai to-dan mai gaiug, tonor h̄ən na-p̄əhav-utaut-an gail husur gaiug a m̄o, h̄ən ḡəb̄eləŋon b̄ivoi am len n̄əlom̄ h̄ən ḡəb̄ib̄al len n̄əbalan tovoi. ¹⁹ H̄ən ḡəb̄imaienan, gimastəgau gat nad̄əlomian, n̄əlom̄ timasmasil. Hum gotoləboii, galevis lom̄ətahun natgalenan, ŋa nad̄əlomian salit ibat, imab̄urb̄ur. ²⁰ Galit eru arovi aHimeneus mai aAleksada, no-tolav ḡəlaru len nav̄əlan aSetan h̄ən arb̄eləboii ke saarisor tas aGot am.†

2

Nalotuan timabe?

¹ Nusor mai gaiug, noləŋon masūv ke gigol nanjirian, na-sor-tūv-an, gisor mai aGot m̄os n̄evanuan tile gail, ale gigol nasipaan m̄os n̄evanuan p̄isi. ² Gigol timaienan m̄os nakiŋ gail mai alat lotoil a m̄o, h̄ən datb̄itoh m̄ədau len natəmat, mai len naḅoruan siGot, mai len n̄ənanuan tovoi, n̄ənanuan tonor. ³ Na-sor-tūv-an tomaienan ivoi, igol aGot eh̄əhāvur, aGot tolav kuv gidat dan n̄əsaan sidato. ⁴ Bathut eləŋon ke n̄evanuan p̄isi limakuv dan n̄əsaan salito* mai legəm h̄ən naləboian h̄ən nakitinan. ⁵ Husur ikad aGot tosua ŋai, mai ikad gai tosua ŋai, toləboi b̄esəhar n̄evanuan gail van h̄ən

† **1:20:** 1Kor 5.5; Himeneus: 2Tim 2.17; Aleksada: 2Tim 4.14

* **2:4:** Eze 18.23

aGot, naulum̃an, aKристо aYesu. ⁶ Gai eviol h̃en gai gabag h̃en b̃isar gel ñekabut h̃en ñesaan tobañis gat ñevanuan p̃isi.* Ñeboŋ togol natenan eṽehot nal̃eŋonian siGot len ñeboŋ tonor h̃eni. ⁷ Imagenan aGot itabtabuh len ginau h̃en ñeb̃eg̃em vi vanuan kaikai mai ahai pispisul sua, (nukel nakitinan; ñesaliboñ), itabtabuh len ginau h̃en ñeb̃eg̃em vi ahai p̃usan silat l̃esavi Ju, h̃en ñeb̃ep̃usan h̃en nad̃elomian mai nakitinan.*

⁸ Na nol̃eŋon ke alalum̃an len naut p̃isi limasnor masũv, h̃en l̃eb̃el̃eboi l̃eb̃isar h̃en naṽelalit gail vi m̃ehat len na-sor-tũv-an, ñelol paŋpaŋ mai na-sor-b̃al̃bal-an teb̃uer.*

⁹ Be alatp̃ehãvut limabe? Nol̃eŋon ke alatp̃ehãvut lesun nahurabat tonor, tovoi len ñehon ñevanuan p̃isi, tosusuan nibelit, sagol alalum̃an h̃en l̃eb̃el̃eŋon galito. Salẽvir navurulit o riŋ nagol o nanesnes o sun nahurabat ñevat han totibau.*

¹⁰ Avil ivoi h̃en l̃eb̃eṽehas galit h̃en nagolean gail lotovoi, lotonor h̃en latp̃ehãvut lotokel ke lotokad nãboruan siGot. ¹¹ Ap̃ehãvut ideh timass̃es̃eloŋ husur nasoruan siGot h̃en b̃el̃eboii, toh m̃edau, riŋ galit len naṽelan alat lotop̃us̃p̃usan. ¹² Ñes̃edãm̃ h̃en nap̃ehãvut ideh h̃en b̃ep̃usan. Sateil a m̃o h̃en naulum̃an ideh, mai aulum̃an satitoh len naṽelan, be ap̃ehãvut timasm̃edau. ¹³ Husur aGot igol aAtam, beti aIv. ¹⁴ Mai savi aAtam tod̃elom naliboñan; avil nap̃ehãvut, bathut ed̃elom naliboñan, gai eg̃em vi vanuan ñesaan sua.* ¹⁵ Avil

* **2:6:** Mat 20.28   * **2:7:** 2Tim 1.11   * **2:8:** Exo 9.29; 1Ki 8.22

* **2:9:** 1Pit 3.3   * **2:14:** H̃en naves 13-14, ris Gen 2.7, 21-22, 3.1-6

alatpəhaʋut, ləb̃itoh len nadəlomian mai na-ləmas-buni-an mai ləb̃ehusur masuʋ hən naʋisal siGot len naʋide tovoi len nəhon nəvanuan gail, dereh limakuv dan nəsaan salito len nəpasusan salito.

3

Alat lotoil a m̃o mai natikon gail

¹ Egai bogai nakelean nakitinan sua: “Avan ideh b̃eləḡon b̃egəm vi vanuan na-il-a-m̃o-an sua hən alat siYesu, eləḡon nauman sua tovoi.”

² Nəvanuan na-il-a-m̃o-an imaiegai tia ke: ikad naḡoruan tonor ḡai len nəhon nəvanuan gail, etəḡau gat nəmauran nəlahan tokade mai asoan tosua ḡai, sagol təməhav hən natideh, etəḡau gat nəlon gabag, ikad nənauan tovoi. Ehəhaʋur hən nametḡos gail ləb̃eb̃is lohoim san ale kətkəta təban galito. Ikad namitisau hən naʋusanan. ³ Satərog, sagol nasənahān be ikad naʋide tomədmədau, saʋitʋituh mai saləḡon masuʋ hən nəvat. ⁴ Iwol hən nəbathudud san ivoi, hən anatun gail ləb̃esəsələḡ husuri, gol nəsa tokele len nahəhaʋuran. ⁵ (Avan ideh asike b̃eləboi b̃iwol hən nəbathudud san, gai tekətkəta təban alat siGot mabe?) ⁶ Savi avan sua tomadhəpair van hən aGot. Bimagenan, hum ma b̃ipətpətpə gai məhat ale aGot tipansəm gai hum natəmat. ⁷ Len nənauan silat ləsəkad nadəlomian, ikad naḡoruan tovoi hən asike nahurun b̃isa len nəholito mai asike b̃iteh len nəhai tata setəmat.*

⁸ Natikon gail am lumaiegai tia ke: lunor len nənauan sinəvanuan gail, ləsasumān nahit togəgel hən gai, ləsətərog, ləsələḡon masuʋ hən

* **3:7:** Hən naves 2-7, ris Tit 1.6-9

natit lotogægəras hən ləbikade. ⁹ Len nəlolit toparpar lotəgau gat nakitinan hən nadəlomian aGot tovəhoti. ¹⁰ Hən gəbitabtabuh len avan ideh hum natikon, gimasbunus ləboi galit bai, beti avan ideh asike bisab natideh tosa len galito, riŋ galito hən ləbekətkəta təban nəvanuan gail hum natikon gail.

¹¹ Imagenan, nəbareab salit lumaiegai tia ke: lukad nəboruan tovoi len nəhon nəvanuan gail, ləsasor mədas nəboruan sivan ideh, ləsagol təməhav hən natideh, lutah mai aGot len natit pisi lotogole.

¹² Hum notokele husur natikon gail, lumaiegai tia ke: lotəgau gat nəlahan lotokade mai asoalit tosua ŋai, luwol hən anatulit gail ivoi mai alat lototoh len naim salito.* ¹³ Husur alat lotokətkəta təban nəvanuan gail tovoi, hum natikon gail, dereh legəm vi vanuan tonor masuŋ len nənauan sinəvanuan gail, ale leil gəgat tidarj len nadəlomian len aKristo aYesu.

Nakitinan hən nadəlomian sidato

¹⁴ Nuvatvat viri ke asike idareh negəm hən gaiug. Be nutos nakelean galegai van hən gaiug hən ke, ¹⁵ nəbedədas nəbegəm tutut, gaiug geləboi nəvide, nəvanuan gail limaskade len nəbathudud siGot. Nəbathudud enan evi alat siYesu, siGot tovi nəkadun nəmauran, lotovi narivbet mai nəpaudesen hən nakitinan. ¹⁶ Səkad nə-lon-uri-an. Datuŋarj len nəbathukitinan dattokad nadəlomian lan. AGot evəhoti maiegai ke:
Gai evisi tia, ikad niben nəvanuan,

---

* **3:12:** 1Tim 3.2

aNunun eṽusan səhoti ke inor,*
 aṅel gail loriſi,
 nəvanuan nadələmian lukel uri mai naluṽoh gail len
 naut totiltile,*
 len navile a pan kavkav nəvanuan gail lukad
 nadələmian lan,
 ale aGot ilavi vi məhat vi lan namənas.

4

Nalələgauan husur ahai pusan gəgəras gail

¹ ANunun aGot ikele imasil ke len nəboṅ gail
 ləḃgəmai nəvanuan galevis dereh lerinḡ gaḃulan
 nadələmian len aKristo balai, ale lerinḡ nəlolit len
 nanunun gəgəras gail mai naḃusanan setəmat
 gail. ² Naḃusanan tomagenan egəm len nəvanuan
 nagəgərasan gail lotoliblibonḡ, nəlolit etətan hən
 nəsa tovoi o nəsa tosa surman natələi topud togol
 nəlolit totabtabu. ³ Dereh likai tas nəlahan ale
 likai tas nəhanan hən nəhanian galevis: nəhanian
 aGot togole mōs nəhanan hən nasipaan mōs alat lo-
 tokad nadələmian mai lotoləboi nakitinan ləḃihani.
⁴ Bathut natit pisi aGot togole ivoi, ale datḃilavi
 len nasipaan, sadatemətahun natideh.* ⁵ Husur
 nasoruan siGot mai na-sor-tuṽ-an igole iveveu,
 igole ivoi.

⁶ Timoti, gəḃəkəmaienan mai nəbathudud
 nadələmian, dereh gevi nəvanuan nauman tovoi
 siYesu Kristo, aGot tohis gaiug len nasoruan
 hən nadələmian mai hən naḃusanan tovoi
 gotohushusuri tia. ⁷ Wake gemətahun nəḃol gail ta

---

* **3:16:** Rom 1.4; Jon 1.14   * **3:16:** Kol 1.23   * **4:4:** Gen 1.31;
 Mat 15.11; Mak 7.19; Rom 14.6, 14-18

sutuai ləsakitin mai nəbōl taŕtaŕor gail ale geutaut hən gaiug gabag akis hən gəb̃ikad nəbōruan siGot tabtab. ⁸ Husur na-utaut-həni-an hən niben ivoi kəkereh, avil nəkadean hən nəbōruan siGot ivoi mōs natit p̃isi. Ivoi hən na-vi-tarhəte-an hən nəmauran ta daməŋai mai hən nəmauran vi sutuai. ⁹ Nasoran enan ekitin, goləboi gəb̃erij̃ nəlōm̃ lan, ale inor hən gəb̃edəlomi bathut nasoruan ekitin. ¹⁰ Natenan m̃au datohisi, datoum todaŋ m̃osi, bathut datorij̃ nə-vatvat-viri-an sidato len aGot tovi nəkadun nəmauran, toləboi b̃ilav kuv nəvanuan p̃isi dan nəsaan salito. Be nəvanuan nadəlomian gail? Nukele mai gaiug, Timoti, ilav kuv galit dan nəsaan salit tia.

¹¹ Gikele tidəŋ mai geŕusan hən natgalenan. ¹² Avan ideh satinau ke gaiug gotovi ut kəmas husur gotovi nəmantuhmar, be gigol nəvide tovoi hən alat lotokad nadəlomian ləb̃erisi, ləbigol tətəŕ həni, gigol nəvide tomaienən len nasoran, nagolean, na-ləmas-buni-an, nadəlomian mai naveveuan sam̃. ¹³ Geŕuruŋ akis hən natosian siGot len nəhon nəvanuan nadəlomian gail, kel namilen mai p̃usan həni vir nagəmaian sagw.* ¹⁴ Sagerij̃ naviolan gotokade tipat kəmas, naviolan aGot toviol həni len na-pəhav-utaut-həni-an, nəbōŋ alat lotokətkəta təban alat siYesu lotorij̃ nəvəlalit len gaiug. ¹⁵ Nəlōm̃ tidəŋ akis len nagolgolean hən natgalegai, hən nəvanuan p̃isi ləb̃eris ləboii ke nauman sam̃ ivoi am tabtab. ¹⁶ Gelələgau hən gaiug, kətkəta gol nəp̃usanən sam̃ hən b̃inor, his tabtab həni. Gəbigole, dereh aGot

---

* **4:13:** Luk 4.16-21

tilav kuv gaiug mai alat lotosəsəloŋ hən gaiug dan nəsaaŋ samito.

5

Nəbatunau pəhaṽut gail, aelta gail, naslev gail

¹ Timoti, sagesivoh len ahaṽut ideh, nədaŋ hən tosəhor ehaŋ, be nəboŋ gəbigoŋe ħinor, gisor malumlum maii sumān tovi atəmaŋ.* Sor mai alalumān, nədaŋ halit səbar ehaŋ, sumān lotovi aṽaŋ gail. ² Sor mai abareab gail sumān lotovi anamā gail, ale len naveveuan, sor mai alatpəhaṽut, nədaŋ halit səbar ehaŋ, sumān lotovi aṽavinemā gail. ³ Gevi tarhət sinəbatunau pəhaṽut lotomīdol lotovi batunau kitin, ləsəkad nəvanuan na-vi-tarhəte-an ideh. ⁴ Be nəbatunau ideh ħikad anatun gail o aməhaibən gail, galit māu leləboii ke limaskətkəta təban nəbathudud salito hən ləbīsar gel nəkabut sinana mai tata salito artohis galito. Ləbēhusur nəṽide tomaienān, aGot ehəhaṽur həni. ⁵ Nəbatunau kitin tomīdol, nəbathudud san toḅuer, gai eriŋ nəlon len aGot, ale igol tabtab hən naŋjirian van hən aGot mai na-sor-tuṽ-an nōs na-vi-tarhəte-an len nalennəyal mai nalenmariug. ⁶ Be nəbatunau ideh tohusur nəmauran hən naləŋonian san səbən ŋai, alitenān imat, naut kəmas ke tomaur sal. ⁷ Gikel nakelean galen lotodaŋ mai alat siYesu hən ləbikad nəboruan tonor ŋai, hən avan ideh asike ħike lotosa. ⁸ Be avan ideh asike ħekətkəta təban amahean gail, asike ħekətkəta təban nəbathudud san, ħimagenān, gai emətahun nadələmian len aKrišto, ipair dan nadələmian enān, ale isa səhor alat ləsəkad nadələmian.

* **5:1:** Lev 19.32

⁹ Nəbərj gəb̃itos gat nəbatunau kitin gail, gitos gat nəbatunau pəhaʋut ideh, nədañ han tosəhor 60. Hən gəb̃itos gati, imagegai tia ke: etəgau gat nəmauran nəlahan tokade mai asoan tosua ɲai, ¹⁰ nəmauran san ikad naʋide mai nagolean tovoi. Nəvanuan gail loləboi ləb̃ikel ur naʋide tovoi san: hum tohis anatun gail tovoi; tohəhaʋur hən b̃ekətkəta təban nametb̃os gail lohoim san; tokətkəta təban alat siYesu hum gai tovi naut kəmas; tovi tarhət silat lotoləɲon tosa, len natit p̃isi todaɲ len nagolean tovoi totiltile. Tos gat nəbatunau tomaiengan hən alat siYesu ləb̃evi tarhət san.

¹¹ Avil sagitos gat nəbatunau ideh, nədañ han səbar 60 sal. Husur nəlon tosəhsəhob hən naulum̃an igol ke eləɲon b̃itoh maii, naut kəmas aKristo, ike tilah. ¹² İmaiengan, dereh aGot tisaḅ alitengan ke tosa bathut ke toriɲ gaḅulan nakel-gati-an nametəkav gai tokele a m̃o. ¹³ Sual am, dereh alitengan tegəm petəmas, tiyar husur naim gail, ale savi petəmas ɲai, be tepəpat soruan, tesulsul len nəsa savi esan, ale dereh tisorsor husur nəsa sanor hən b̃isor husuri. ¹⁴ İmaiengan, nuke nəbatunau galengan lilah, lipasus, liwol hən nəbathudud salito, gol ke aenemi edədas ləb̃isor mədas nahəsadato. ¹⁵ Husur alitengan galevis lupal s̃ob tia hən ləb̃ehusur aSetan. ¹⁶ Napəhaʋut nadələmian ideh b̃ikad nəbatunau gail len nəbathudud san, tevi tarhət salito. Sanor hən alat siYesu ləb̃ekətkəta təban galito. Bimaiengan, alat siYesu loləboi ləb̃evi tarhət sinəbatunau tin gail lotopar vi-tarhəte-an.

¹⁷ Aelta ideh toil a m̃o hən alat siYesu, b̃eil

a m̄o b̄ivoi, inor ke loputsani len n̄anauan salito, loṽuri inor. Timaienan h̄en aelta toṽusan mai tokel ur nasoruan siGot. ¹⁸ Bathut natosian siGot ike, “Sagepis gat nabuṽon nabuluk topal kuv namisurhuwit dan n̄ahavh̄ete husur nahudhuwit tohani evi napurṽuran h̄en nauman san.” Natosian siGot ikele am ke, “Inor ke n̄evanuan nau-man tikad napurṽuran tonor h̄en nauman san.”*

¹⁹ Saged̄lom avan ideh s̄eb̄on tosor tas aelta hum tosa, timaskad n̄evanuan teru o titor lotoris n̄esaan enan gol lol̄eboi l̄eb̄ikel koti.* ²⁰ Be s̄ehar alat lotoil a m̄o lotogolgol n̄esaan sal leil len n̄ehon alat siYesu ṽisi, gikel nal̄el̄ogauan mai galito h̄en alat siYesu am l̄eb̄em̄atahw.

²¹ Timoti, nukel mai gaiug, len n̄ehon aGot, aYesu Kristo mai aṽel aGot tolekis h̄en galito ke, gigol natgalegai notokel buni ale gol tepitṽitoṽ h̄en n̄evanuan ṽisi, sagivoi h̄en tesua s̄ehor togon.

²² Sagisohotut h̄en ḡeberiṽ nav̄elaṽ len avan ideh h̄en b̄eil a m̄o. Husur b̄iteh, ehum gotob̄on maii len n̄esaan san. T̄egau gat n̄emaوران naveveuan sam̄.

²³ Sagemun n̄ewai ṽai, be mun k̄ekereh h̄en n̄ewain m̄os nab̄ehav̄um̄ tosa sil nam̄esahan gotokadkade.

²⁴ N̄evanuan galevis lugol n̄esaan gail, gol ke n̄evanuan ṽisi lotol̄eboi gail, lol̄eboii am ke dereh lipanis. Be ikad galevis am, n̄esaan salit lotosuah, dereh tevisi a tahw balai. ²⁵ Len nav̄ide tomaienan, n̄evanuan ṽisi lol̄eboi nagolean gail lotovoi, be asike l̄ebel̄eboi gail, naut k̄emas, navoian

* **5:18:** Deu 25.4; Mat 10.10; Luk 10.7; 1Kor 9.9

* **5:19:** Deu 19.15

galenan lodēdas lēbesusuah.

6

¹ Naslev gail lotokad nadēlomian lukad nēmauran todaŋ, be limasnau amasta salit gabag hum lotonor hēn lēbeputsan galit len nēnauan salito. Naslev gail limaienan hēn avan ideh asike bēmēdas nahēsan aGot mai naŋusanan san.

² Naslev bīkad amasta tokad nadēlomian, sateŋit nēhon van hēni husur evi wawa len nadēlomian san. Teum tivoi am mōsi, husur nauman san evi tarhēt sinēvanuan nadēlomian, gai tolēmas buni.

Nalēŋonian hēn nēvat

Pusan husur natgalegai, sor malumlum hēn nēvanuan lēbehusur gail. ³ Avan ideh tokel ur naŋusanan totile, sēdañ hēn nasoruan tonor siMasta sidato aYesu Kristo, sēdañ hēn naŋusanan tonor hēn nabōruan siGot, ⁴ gai ipatpat gai mēhat masuŵ, salēboi natideh. Nēvanuan tomaienan imalkēkat hēn bisor levlev, hēn bēvitvītuh husur nasoruan gail. Natgalenan lugol nē-tabulol-bulosi-an, napēpehwan, nasoran tomēdas nēhes gail, nēnauan tosab, tosa, ⁵ mai na-sor-ḅalḅal-an. Nēvanuan gail lotomaienan, nēnauan salit itaŵtaŵor vavinvinu, nakitinan eḅuer lan. Lunau ke lolēboi lēbehusur nabōruan siGot hēn lēbīkad nēvat tosōbur.

⁶ Avil datbēhēhaŵur hēn nēsa datbīkade, datbīkad nabōruan siGot, namilen ke datopul hēn natit tovoi. ⁷ Husur nēboŋ lotopas gidato, datsēlav natideh gēmai. Ale nēboŋ datbīmat, dereh datedēdas datḅilav natideh van. ⁸ Be datbīkad nahurabat mai nēhanian ŋai, datehēhaŵur hēn

nəmauran sidato. ⁹ Avil avan toke b̄ikad natite, natəmat igol ke naləḡonian hən nəsaan gail esəhor gai, ekəkos lan, ike tigol natit tisoḡur tomelmel togol nasənahan. Naləḡonian gail lolivi vi pan vəmasig hum tomaduḡduḡ len tas. ¹⁰ Husur na-ləḡon-buni-an hən nəvat evi nəkadhut nəsaan. Galevis lotoləḡon masuḡ hən nəvat, lupal sob dan nadələmian gol ke nalolosaan salito togol nəmanuḡ topəḡas masuḡ len nəlolit gabag.

Nakelean van hən aTimoti

¹¹ Be gaiug gotovi siGot, gam dan natgale-nan, ale gam kitev nanoran, nəḡoruan siGot, nadələmian len aGot, na-ləmas-buni-an, nə-daḡ-ḡuri-an tobəlav, mai na-gol-mədəu-həni-an vi təban nəvanuan gail. ¹² Daḡ ḡur nəḡalan tovoi m̄os nəsa dattokad nadələmian lan. Təḡau gat nəmauran vi sutuai aGot tokis gaiug hən ḡəḡikade nəḡoḡ gotokel kot nadələmian sam̄ len aYesu Kristo len nəhon nəvanuan lotosoḡur. ¹³ Nukele hən gaiug len nəhon aGot tolav nəmauran mai natit p̄isi, len nəhon aYesu Kristo tokel kot na-kel-koti-an tovoi len nəhon aPontius Pilate,* nukele hən gaiug ke, ¹⁴ gigol kavkav hən nəsa aGot toləḡoni, nəsaan təḡuer. Gole vir aMasta sidato, aYesu Kristo ḡevisi. ¹⁵ Dereh tevisi balai len nəḡoḡ aGot tolekis həni. AGot, gai səḡon iyalyal, tonor hən nəvanuan gail lotosal suhi, naKiḡ hən nakiḡ gail, Nasuḡ tovi masta hən natit p̄isi.* ¹⁶ Gai səḡon edədəs ḡimat, itoh len nam̄ial nəvanuan gail lotodədəs ləḡegəm pəpadaḡ həni, səkad avan ideh torisi, səkad avan ideh toləḡoi

* **6:13:** Jon 18.36-37   * **6:15:** Deu 10.17; Psa 136.3

berisi boŋ ideh.* Nahəsan tiyalyal! Nədaŋan tipat lan vi sutuai sutuai! Ganan.

¹⁷ Timoti, kel p̄uli hən alat lotopul hən natite len nəboŋ ta daməŋai ke salipatpat galit məhat len nəlolito, saleriŋ nəlolit len natit gail topat daməŋ be bimasig pelan, avil leriŋ nəlolit len aGot tolav masuṽ hən natit p̄isi hən datb̄ehəhəṽur.* ¹⁸ Kel

mai galit māu ke ligol navoian, lepul hən nagolean tovoi, lehəhəṽur hən ləḃeviol, len nəsa lotopul həni lehəhəṽur hən ləḃevi tarhət sinəvanuan gail.

¹⁹ Len naṽide tomaienən, leum n̄os nəpaudesen hən nakonviolən aGot tokade n̄os galit balai, ale letəgau kot nəmauran tokitin.*

²⁰ Timoti, kətkəta kəkol hən nəsa aGot toriŋi len navəlañ. Pair dan nasoruan totaṽtaṽor, na-sor-kəmas-an, na-sor-levlev-an silat lotosor tas gaiug len nəsa lotokis suluṽi hən naləboian. ²¹ Galit galevis lotonau ke lotokad naləboian enən lusab dan nadəlomian.

Navoian aGot toviol kəmas həni, tipat len gaiug.

---

* **6:16:** Exo 33.20; Psa 104.2   * **6:17:** Luk 12.20   * **6:19:** Mat 6.20

**Nasoruan siGot len nasoruan ta Uluveu
The New Testament in the Maskelynes language of
Uluveu, Vanuatu
Niutestamen long lanwis Maskelynes blong Uluveu,
Vanuatu.
Le Nouveau Testament dans la langue Maskelynes de
Uluveu, Vanuatu.**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maskelynes

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

cb9da196-fced-5a7c-9540-74db5e4270fd